

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/58/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112221424
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112221424.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členov JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa I. B. M., štátneho občana Bulharska, bytom F. W. 222, proti odporcom 1/ B. I. M., štátnemu občanovi Bulharska, bytom sídlisko L., XXX Q., vchod 7, byt číslo XXX, F., Bulharská republika, a 2/ F. I. F., štátnej občianky Q., bytom F., ul. Y.. R. č. XX, posch. XX, byt č. XX, o zvýšenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie odporkyne 2/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 8. júla 2014 č. k. 31P/243/2012 jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti o vyživovacej povinnosti odporkyne 2/ k navrhovateľovi m e n í tak, že znie:

„Z v y š u j e vyživovaciú povinnosť odporkyne 2/ k navrhovateľovi z doterajších 200 leva mesačne na 120 Eur mesačne, ktoré je povinná poukazovať k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 16.08.2012 do 13.06.2013 .

Návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti odporkyne 2/ k navrhovateľovi za obdobie od 13.06.2013 z a m i e t a .

Dlh na výživnom za obdobie od 16.08.2012 do 13.06.2013 vo výške 178,50 eur je odporkyňa 2/ p o v i n á zaplatiť v splátkach po 20 eur mesačne popri bežnom výživnom, až do úplného vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.“

Žiadny z účastníkov n e m á právo n a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd rozsudkom zo dňa 8. júla 2014 č. k. 16P/61/2014-174 návrh navrhovateľa na zvýšenie vyživovacej povinnosti voči odporcovi 1/ zamietol. Návrh odporcu 1/ na zníženie vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi zamietol. Odporkyňi 2/ zvýšil vyživovaciú povinnosť k navrhovateľovi z doterajších 200 leva mesačne na 120 Eur mesačne, ktoré je povinná prispievať k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 16.08.2012. Dlh na výživnom za obdobie od 16.08.2012 do 13.06.2013 vo výške 182 eur povolil odporkyňi 2/ splácať v splátkach po 20 eur mesačne popri bežnom výživnom, až do úplného vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 34P/85/2006-200 zo dňa 29.11.2010. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Štátu náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne. Navrhovateľ si svoj návrh na zvýšenie výživného voči odporcom 1, 2 podával v čase, keď bol študentom štvrtého ročníka stredného typu školy, kedy mal zvýšené výdavky zo zakupovaním školských pomôcok, ingrediencií na prípravu jedál, v rámci vyučovania, platením cestovného do školy, skladania na

stužkovú slávnosť. Odporcovia 1,2 si vyživovaciu povinnosť k nemu nikdy riadne neplnili podľa súdom určeného rozsudku. Pokiaľ ide o odporcu 1/ tento má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére U.i M., ktorá má toho času 18 rokov a ku ktorej mu bola upravená vyživovacia povinnosť rozsudkom okresného súdu č.k. 22P/23/2012-69 zo dňa 11.06.2014 na sumu 140,- Eur mesačne. Zmenu pomerov ako má namysli horecítované zákonné ustanovenie § 78 zák. o rodine možno skonštatovať i u odporcu 1/, ktorý je od 20.05.2013 nezamestnaný. Naposledy pracoval vo firme Poligrup s príjmom 340 BGN. Išlo o pracovný pomer na dobu určitú, v súčasnosti si finančné prostriedky odporcu 1/ na svoju obživu zabezpečuje tým, že pomáha pestovať zeleninu svojmu otcovi, pričom však poukazuje na to, že ide o sezónne práce. Je však potrebné skonštatovať, že odporcu 1/ nezdokladoval súdu žiadnym spôsobom svoje príjmy, ktoré má z predaja zeleniny, ktorú dopestuje. A taktiež súdu nepreukázal, že si prácu hľadá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd s poukazom na to, že odporcu 1/ je nezamestnaný, ako aj na tú skutočnosť, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére U. jeho návrh na zvýšenie výživného voči navrhovateľovi zamietol, no však s poukazom na uvedené skutočnosti taktiež zamietol aj návrh na zníženie vyživovacie povinnosti na minimálne výživné v zmysle § 62 ods. 3 zákona o rodine k navrhovateľovi. Pokiaľ ide o odporkyňa 2/ táto odoprela preukázať svoje príjmy, majetkové pomery ako aj vyjadriť sa ku svojim osobným a rodinným pomerom, čo súd považoval za účelové konanie odporkyne 2/, ktorá tvrdí, že má obavu konkretizovať okolnosti ohľadne svojej osoby o rodiny. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného použil v jej prípade ustanovenie § 63 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine, teda pri zvyšovaní vyživovacej povinnosti vychádzal z predpokladaného príjmu odporkyne 2/, čiže z 20 násobku sumy životného minima. Odporkyňa 2/ zvýšil vyživovaciu povinnosť za obdobie od podania návrhu od 16.08.2012 do 13.06.2013 /do ukončenia strednej školy/, nakoľko navrhovateľ ukončením školy nadobudol schopnosť samostatne sa živiť. Súd zvýšil odporkyňa 2/ k navrhovateľovi vyživovaciu povinnosť s poukazom na zmenu pomerov na strane navrhovateľa, nakoľko tento v rozhodnom období navštevoval vyšší ročník strednej školy a mal v tomto období zvýšené náklady. Zročné výživné za obdobie od 16.08.2012 do 13.06.2013 súd vyčíslil odporkyňa vo výške 182,- Eur /18 Eur x 9 mesiacov + 0,58 Eura x 15 dní + 0,60 eura x 18 dní = 182,- Eur/, ktoré povolil odporkyňa 2/ splácať za použitia ustanovenia § 160 ods. 1 O.s.p. za podmienok ustanovených vo výroku rozsudku. O trovách konania štátu rozhodol súd podľa § 141 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého trovy dôkazov, ktoré nie sú kryté preddavkom ako aj hotové výdavky ustanoveného zástupcu, ktorý nie je advokátom a trovy spojené s tým, že účastník koná vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumie (§ 18) platí štát. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 151 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého súd o náhrade trov konania rozhoduje na návrh. Hoci bol navrhovateľ v konaní z časti úspešný a mal by tak právo na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 a 2 O.s.p., náhradu trov konania si neuplatňoval a preto mu súd náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa 2/ včas odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že návrh navrhovateľa voči nej zamietne. Namietla, že nebolo vykonané úplne zistenie pomerov navrhovateľa, ktorý dokončil vzdelanie, pracuje a môže si zarobiť na živobytie, čo je dôvodom aj pre zrušenie výživného ako celku. Žiadala vykonať dokazovanie pracovnou zmluvou navrhovateľa, mzdovými listami, dokladmi o príjmoch navrhovateľa a správou sociálneho zabezpečenia. Uviedla, že v období od septembra 2012 do mája 2013 bola nezamestnaná, napriek tomu okresný súd rozhodol o zvýšení výživného bez ohľadu na jej možnosti, čím porušil § 75 ods. 1 a 2 Zákona o rodine. Nezobral do úvahy dôvody pre pobyt a vzdelanie navrhovateľa v Slovenskej republike, najmä únos a nezákonnú deportáciu mimo Bulharskú republiku. Navrhovateľ sa skrýva u V. C., a tvrdí, že je potrebné platiť nájomné. Rodičovské práva a výživné boli udelené v jej prospech a nikdy nebola informovaná o zmene ich režimu. Okresný súd toleruje odoberanie práv. Ďalej uviedla, že na strane 6 rozsudku je chyba vo výpočte zročného výživného „0,60 Eur x 18 dní“, pretože od 01.06.2013 do 13.06.2013 je len 13 dní.

Navrhovateľ sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť z týchto dôvodov:

Odporkyňa 2/ v odvolaní namietala ako dôvod nesprávnosti rozsudku, že navrhovateľ dokončil vzdelanie, pracuje, môže si zrobiť na živobytie, a navrhla doplniť dokazovanie na zistenie výšky súčasného príjmu navrhovateľa.

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu (str. 6) vyplýva, že týmto rozsudkom okresný súd mienil zvýšiť vyživovaciu povinnosť odporkyne 2/ len za obdobie od podania návrhu (od 16.08.2012), kedy

bol navrhovateľ študentom štvrtého ročníka strednej školy, do ukončenia strednej školy maturitou (do 13.06.2013). Za nasledujúce obdobie, teda aj za obdobie, od kedy navrhovateľ pracuje, mu výživné voči odporkyňi 2/ priznať nechcel. Tento záver však nevyjadril zodpovedajúco vo výrokovej časti.

V danej veci totiž ide o sporové konanie, v ktorom je súd viazaný návrhom a rozhoduje o celom predmete konania uplatnenom v návrhu. Tomu musí zodpovedať aj výroková časť rozsudku.

Podľa § 155 ods. 1 veta prvá O.s.p. obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku.

Vychádzajúc z vyššie citovaného § 155 ods. 1 veta prvá O.s.p. výrok rozsudku musí byť presný, určitý a konkrétny, aby sa zamedzilo vzniku pochybností o obsahu rozsudku. Okresný súd mal preto aj vo výrokovej časti napadnutého rozsudku určito, konkrétne a presne vyjadriť svoj záver o celom predmete konania, ako bol uplatnený v návrhu podanom navrhovateľom, teda, že výživné (zvýšené) priznáva navrhovateľovi len do 13.06.2013. Tomuto záveru zodpovedá len taký výrok rozsudku, v zmysle ktorého návrh navrhovateľa na zvýšenie vyživovacej povinnosti odporkyne 2/ k navrhovateľovi za obdobie od 13.06.2013 zamieta.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku správne s oporou v hmotnoprávných predpisoch (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) uviedol, že výživné zvyšuje do 13.06.2013 t.j. do ukončenia strednej školy navrhovateľom, kedy už nadobudol schopnosť samostatne sa živiť. Za nasledujúce obdobie, teda aj za obdobie, od kedy navrhovateľ pracuje, mu výživné voči odporkyňi 2/ nepatrí.

Odvolací súd preto v zmysle § 220 O.s.p. zmenil rozsudok okresného súdu a nesprávnosť spočívajúcu v rozdielnosti odôvodnenia a výroku z dôvodu neúplnosti výrokovej časti rozsudku odstránil spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o napadnutý výrok v zostávajúcej časti t.j. v časti o zvýšení výživného odporkyne 2/ za obdobie od podania návrhu od 16.08.2012 do 13.06.2013, táto časť rozsudku je vecne správna. Navrhovateľ bol v tomto období študentom strednej školy, nebol preto schopný sa samostatne živiť a mal nárok na výživné.

Ustanovenie § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie nároku na výživné.

Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane rozhodnúť o výživnom, je zmena pomerov (§ 78 Zákona o rodine).

Zmenou pomerov rozumieme výraznú zmenu tých právne významných skutočností, ktoré boli podkladom pri skoršej úprave rozsahu vyživovacej povinnosti.

Súdna prax považuje za významnú zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa jeho vyšší vek a s tým súvisiace vyššie výdavky na základné potreby dieťaťa (bývanie, šatstvo, strava), ale aj s jeho vekom rastúce náklady na sociálne potreby dieťaťa (vzdelávanie, rôzne aktivity - športové, kultúrne a podobne), ako aj zvýšené náklady v súvislosti so zdravotným stavom dieťaťa. Komplexné potreby dieťaťa sú povinní zabezpečiť jeho rodičia, a to aj výkonom osobnej starostlivosti o dieťa, ale predovšetkým poskytovaním výživného.

V posudzovanej veci je nepochybné, že od skoršej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti (rok 2010) došlo u navrhovateľa ku kvalifikovanej zmene pomerov, a to najmä vzhľadom na jeho vývoj a s tým súvisiacimi zvýšenými nákladmi na základné, kultúrne a sociálne potreby. Je zrejmé, že došlo k zvýšeniu jeho výdavkov jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov - cien tovarov a služieb, a jednak zo subjektívnych dôvodov - fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu.

Správne bolo aj okresným súdom vykonané hodnotenie schopností a možností povinnej odporkyne 2/, ktorá bezdôvodne odmietla poskytnúť údaje o výške svojho príjmu. Tvrdenú nezamestnanosť nijakým spôsobom nepreukázala. Neuviedla, z akého dôvodu ukončila predchádzajúce zamestnanie ani neuviedla, či je krytá dávkami sociálneho zabezpečenia, ani jej iné zdroje príjmu a živobytia. Odmietla uviesť predchádzajúcich zamestnávateľov i výšku svojho príjmu.

Na takéto situácie (prípád nepreukázania svojich majetkových a zárobkových pomerov povinným rodičom) pamätá Zákon o rodine v ustanovení § 63 ods. 1 upravujúcom nevyvrátiteľnú právnu domnienku o príjme povinného rodiča vo výške 20- násobku životného minima, ktoré ustanovenie okresný súd správne na danú vec aplikoval a interpretoval v spojení so skutočnosťami zistenými v predchádzajúcom súdnom konaní vedenom pod sp.zn.34P/85/2006 a síce, že matka má ukončené vysokoškolské vzdelanie v odbore účtovníctvo a kontrola.

Za tejto situácie okresný súd správne zvýšil odporkyňi 2/ rozsah jej vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi o 18,- Eur mesačne. Nesprávne však vo výroku nevyjadril časový rozsah tejto povinnosti dňom 13.06.2013, ako je uvedené vyššie.

Námietka odporkyne 2/ o jej priznaných rodičovských právach a jej nároku na výživné je v danej veci bezvýznamná. Výživné od odporkyne nežiada osoba iná ako dieťa, ale samotné dieťa- navrhovateľ. Od dovŕšenia plnoletosti dieťaťa zanikajú rodičovské práva rodiča voči dieťaťu ako právo výchovy, ale naďalej trvá povinnosť rodiča prispievať na výživu dieťaťa, pokiaľ nie je schopné samostatne sa živiť. Dôsledkom tejto skutočnosti je, že výživné nie je splatné k rukám osoby, ktorá ma dieťa vo výchove, či už je to rodič alebo niekto iný, ale je splatné priamo k rukám dieťaťa. Preto námietka (ničím nepreukázaná) o v minulosti priznaných rodičovských právach a nároku na výživné je nedôvodná. Zvýšenia výživného sa domáha plnoleté dieťa odporkyne 2/- navrhovateľ.

Navrhovateľ je plnoletý, plne spôsobilý na právne úkony a sám sa rozhodol žiť a vzdelávať na území Slovenskej republiky. Jeho rozhodnutie je dobrovoľné a slobodné. Sloboda pobytu a pohybu patrí medzi základné ľudské práva. Nikoho ani cudzinca nemožno bez splnenia zákonných podmienok /čl. 23 ods. 5 Ústavy SR/ nútiť, aby opustil Slovenskú republiku.

Podľa Čl. 15 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané haagskym Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23. novembra 2007 (ďalej len "Haagsky protokol z roku 2007"), určuje podľa tohto protokolu.

Podľa článku 3 bod 1 Protokolu o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23. novembra 2007, pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného.

Podľa slovenského právneho poriadku, ktorý je v danej veci rozhodným právom, bydlisko cudzinca na území štátu, ktorého je štátnym občanom (Bulharskej republiky) nie je podmienkou pre priznanie výživného dieťaťu s obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky voči rodičovi žijúcemu na území Bulharskej republiky. Preto aj uvedená námietka odporkyne 2/ je bez významu.

Okresný súd pochybil pri výpočte zameškaného výživného, keď v odôvodnení násobil denné výživné 18-imi dňami, namiesto 13-imi dňami júna 2013 (výživné zameškané do 13.06.2013). Správne potom malo byť zameškané výživné za obdobie od 16.08.2012 do 13.06.2013 vo výške 178,50 Eur /18 Eur x 9 mesiacov + 0,58 Eura x 15 dní + 0,60 eura x 13 dní = 178,50 Eur/. Odvolací súd preto zmenil aj výrok rozsudku okresného súdu v časti o dlhu na výživnom, pričom určil plnenie v mesačných splátkach vo výške a za podmienok zhodne ako okresný súd.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 O.s.p. v spojení s § 142 ods.2 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že navrhovateľ a odporkyňa 2/ mali vo veci úspech čiastočný preto v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. súd vyslovil, že žiadny z účastníkov ne má právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.